

AVRUPA İNŞAAT MÜHENDİSLERİ KONSEYİ'NİN 31'NCİ TOPLANTISI MADRİT'TE YAPILDI

Odamızın üyesi bulunduğu Avrupa İnşaat Mühendisleri Konseyi'nin 31'nci toplantısı 31 Mayıs-1 Haziran 1996 tarihleri arasında İspanya'nın Madrit kentinde yapıldı. Odamızın katılmadığı toplantıya, Fransa, İspanya, Almanya, Danimarka, Finlandiya, Yunanistan, Portekiz, Romanya, İngiltere ve Çek Cumhuriyeti (gözlemci) katılmıştır.

ECCE üyeliğine kabul edilen Romanya İnşaat Mühendisleri Örgütleri Birliği'nin temsilcisi tarafından Birlik hakkında yapılan bilgilendirme ile başlayan toplantıda daha sonra toplantıya gözlemci olarak katılan Çek Cumhuriyeti Çek İnşaat Mühendisleri Odası hakkında bilgi vermiştir. Yapılan açıklamalarda Romanya'da 300.000'in üzerinde mühendisin bulunduğu, bunların 40.000'inin İnşaat Mühendisi olduğu belirtilmiştir.

Daha önce birçok farklı organizasyon içerisinde yer alan inşaat mühendisleri bir birlik çatısı altında toplanmak amacı ile 1995 yılında Union of Association of Civil Engineers of Romania-UARCR'yı oluşturmuştur. Çek Cumhuriyetinde ise 1990 yılında Çek İnşaat Mühendisleri Odası yeniden kurulmuş olup, mühendisler için teknik ve yasal sınavları yürütmekle yetkilendirilmiştir. Odanın 20.000 üyesi bulunmaktadır.

Toplantıda, Slovenya İnşaat Mühendisleri Örgütü'nün ECCE üyesi olma talebi de gözönüne alınarak tam üyelik prosedürü için 1 yıl gözlemci statüsünde toplantılara katılması gereği hatırlatılmıştır.

Ayrıca Rusya'nın ECCE'ye üye olmak için oldukça istekli olduğu, ancak Rusya'daki örgütün çok büyük ve farklı olması nedeni ile bu örgütün (Russian Academy of Architects and Construction Scientists RAACS) tanınması amacıyla ECCE toplantılarına uzun bir süre gözlemci olarak katılmasının uygun olacağı belirtilmiştir.

Toplantıda daha sonra İspanya İnşaat Mühendisliği Örgütü tanıtılmıştır. Finlandiya temsilcisi tarafından 3-5 Eylül 1997'de ECCE işbirliği ile Finlandiya'da düzenlenecek olan "İnşaat Mühendisliği ve Mühendislik Uygulamalarında

Bilgisayarlar" konulu sempozyumu hakkında açıklamalar yapılmıştır. ECCE Yönetmeliğinde yapılacak düzenlemeler ve Kasım 1996'daki başkan ve başkan yardımcılarının seçimi ile ilgili görüş, öneri ve adaylıklar açıklanmış ve şu anda 3 adet olan başkan yardımcılarının sayılarının artırılabilirliği önerilmiştir.

Toplantıda, Çevre, Eğitim (İnşaat Mühendisliği Eğitimi Konseyi ile ilişkiler), Meslek ahlakı kuralları ile ilgili ECCE tarafından yapılan çalışmalar, hazırlanan ve sunulan raporlar ele alınmış ve ECCE tarafından ortaya koyulabilecek Meslek Ahlakı kuralları çerçevesi üzerinde görüş ve öneriler açıklanmıştır.

İngiltere temsilcisi tarafından yapılan açıklamada İngiltere'de Uzman Mühendis (Chartered Engineer) ünvanını almadan profesyonel zarar sigortası yaptırılmadığı belirtilmiş ve bu nedenle mesleki uygulama alanındaki kuralların oldukça önemli olduğu ileri sürülmüştür. FEANI başkanı ve İspanya temsilcisi Prof. Medem de İngiltere Mühendislik Konseyi'nin risk ve çevre konularındaki kabul ettiği kuralların ECCE için iyi bir örnek teşkil edebileceğini ileri sürmüştür.

Finlandiya temsilcisi ise ahlakı kurallar ve uygulamasının eğitimin bir parçası haline getirilmesi gereği üzerinde durmuştur.

Alman temsilcisi, Almanya'da müşavir mühendisler için mesleki ahlak kanunlarının bulunduğunu ve bunun yanısıra bazı örgütler için de bu kanunlara sahip olduklarını açıklamıştır. Ayrıca hipokrat yeminine benzer bir yeminin mühendisler için de olması için getirilen önerinin Almanya Parlamentosunda tartışıldığı açıklanmıştır.

Üye ülkelerdeki meslek ahlakı kurallarının uygulanması ve denetlenmesi, konunun Atina'da yapılacak bir sonraki toplantıda daha geniş bir şekilde ele alınması ve ECCE'nin bu alanda yapacağı çalışmaların belirlenmesi için üye ülkelerin konu ile ilgili dökümanları hazırlayarak sunması kararlaştırılmıştır. Toplantıda ECCE üyeleri arasındaki iletişimin daha etkili ve çabuk bir şekilde yapılabilmesi için

.....

AB ÜLKELERİNDE BİREYLERİN SERBEST DOLAŞIMI

Yüksek öğretim diplomalarının tanınması sisteminin uygulanması ve sonuçları

Dursun YILDIZ, İnş.Yük.Müh.

Avrupa Birliği ülkelerinden alınan yüksek öğretim diplomalarının tanınması için oluşturulan genel sistem iyi işlemekte olup 1991-1994 yılları arasında 11.000 kişinin bir diğer üye ülkede çalışmasına izin verilmiştir. Bu bilgi iç pazar komisyon başkanı Mario MONTI tarafından Avrupa Komisyonu'na sunulan ve kabul edilen raporda yer almaktadır. Bu konuda birçok ülkedeki yavaş uygulama ve çeşitli handikaplara rağmen olumlu sonuçlar elde edilmiştir. Bu konuda yayınlanan direktif ile bu olanağı elde eden kişilerin sayısında önemli bir artış gözlenmekte olup sözkonusu direktifte daha geniş bir uygulama alanı bulunmaktadır. Bu konudaki genel sistem 89/48 EEC sayılı direktif ile açıklanmıştır. Bu direktif minimum 3 senelik yüksek öğretim sonucu alınan diplomaların tanınmasına yönelik olarak çıkartılmıştır. Bu tanınma işlemi bir üye ülkede tam anlamıyla kabul edilmiş özelliklere sahip bir meslek sahibinin bir diğer ülkede aynı alanda mesleğini uygulayabileceği kabulüne dayanarak işletilmektedir. Sunulan raporda bu prensibin uygulamada etkili bir şekilde taban bulduğu sonucuna yer verilmiştir. Bu nedenle Avrupa Komisyonu, daha önce yayınlanan direktifte küçük düzenlemeler dışında herhangi bir değişiklik yapmayı düşünmemektedir.

Mario MONTI tarafından hazırlanan raporda 'yüksek öğretim diplomalarının karşılıklı tanınması ile ilgili genel sistemin uygulamadaki başarısının kanıtlanması memnuniyet vericidir' denmektedir. Raporda ayrıca bu sistem konusunda iyice bilgilendirilmeleri halinde çok daha fazla kişinin sistemin getirdiği avantajlardan yararlanabilecekleri ifade edilmiştir.

Bu nedenle tek pazar içerisinde, kişilerin bu ve diğer alanlardaki haklarına ilgisini arttırmaya çaba gösterilmektedir. Yayınlanan direktif Avrupa Birliği tarafından alınan önlemlerin ulusal yasalarda, yönetim yapılarında ve uygulamada büyük değişiklikleri gerekli kılacağı konusunu ortaya koymuştur. Direktifin uygulanması ile üye ülkelerin mesleki tanınma için yeni ve temel olarak farklı yaklaşımları kabul etmesi gerekmektedir. Bunun yanı sıra yeni idari yapılarının oluşturulması, bunların diğer ülkelerdeki eşdeğerleri ile koordinasyon içerisinde

olması gerekmektedir. Ancak idari uygulamalardaki değişim bazı üye ülkelerde oldukça yavaş ilerlemektedir.

Sonuç olarak direktif ile göçmenler yeni haklara ve çözümlere kavuşacaklardır. Ancak hala bu hak ve çözümlerin güvenilirliği konusunda kişilerin bilgi sahibi olmamış olması problemi yaşanmaktadır. Bu haklar şimdiye değin çok yoğun bir şekilde kullanılmamıştır. Yayınlanan direktif aynı zamanda ULUSAL MESLEK ÖRGÜTLERİNİ AVRUPA SEVİYESİNDE İŞBİRLİĞİ YAPMAYA YÖNLENDİRMİŞTİR. Bunun sonunda eğitim ve uygulamanın birbirine yaklaştırılması konusunda çaba gösteren birçok kurum oluşmuştur.

YENİ YAKLAŞIM

89/48 no.lu direktif göçmen işçilerin serbest dolaşımı ve yeterliliklerinin tanınması konusunda anlamlı ve yeni bir yaklaşım ortaya koymuştur. A.B daha önce mesleki deneyimin tanınması veya minimum standartlara uygun kurslardan alınan eğitim temelinde yeterliliğin karşılıklı tanınması konularında birçok direktif yayınlamıştı. (Örneğin doktorlar, hemşireler, mimarlar).

89/48 no.lu direktifin kabul edilmesi mesleki yeterliliğin tanınması konusunda üye ülkeler arasındaki karşılıklı güven seviyesinde bir artış sonucunu getirmiştir. Böylece yardımcı prensipleri koruyarak detaylı uyumlaştırma çalışmaları yoğunlaşmıştır. Yayınlanan direktif aynı zamanda Adalet Mahkemesi'nin (Court of Justice) Avrupa Birliği Anlaşması kurallarında yer alan girişim ve hizmet sunma serbestisi (Madde 52 ve 59) ile ilgili olarak hazırlanan yasalarına da uyumludur.

89/48 sayılı direktifte kabul edilen genel tanıma sistemi, üye ülkelerin bir diğer üye ülkeden alınan 3 yıl ya da daha uzun süreli yüksek öğrenim diplomalarının 4 ay içerisinde tanınması koşulunu getirmiştir. İlgili komisyon, Adalet Mahkemesi yasaları doğrultusunda ev sahibi ülkenin başvurusunun diplomasının yanısıra sürekli mesleki deneyim ve uygulamayı da gözönüne alması gerektiği konusunu değerlendirmektedir. Ev sahibi ülke kendi ülkesindeki zorunlu eğitim ile başvuru sahibinin eğitimi

arasında çok büyük farklılıklar gördüğünde yeterliliğini tanımadan önce ilgili kişiyi bir sınava veya adaptasyon sürecine tabi tutabilir. Tamamlama yöntemlerinden birinin seçimi, ev sahibi ülke tarafından karar verilen yasal mesleklerin dışında başvuran kişiye bırakılır. Yayınlanan direktif sonrasında başvuruda bulunanlardan sadece %5'inin başvurusu reddedilmiştir. Başvurusu reddedilenlerin ise çok az bir kısmı bu karara itiraz etmiştir. Bunun yanı sıra başvuruların sadece %5'inden bir teste girmesi veya bir adaptasyon sürecinden geçmesi talep edilmiştir.

DİREKTİFİN UYGULANMASI

Yayınlanan direktifin ulusal yasalar içerisinde 4 Ocak 1991 tarihinden itibaren uygulanması gerekirken pratikte bu tarihe uyan tek ülke İrlanda olmuştur. Bu gecikme direktifin sağladığı ortamdan yararlanabilecek olan kişi sayısını sınırlandırmıştır. Belçika ve Yunanistan direktifi uygulamadaki aksaklıkları nedeniyle Yüksek Adalet Mahkemesi (Court of Justice) tarafından kınanmış ve uyarılmışlardır. Ancak buna rağmen direktifin Yunanistan'da sağlık ve yasal meslekler alanına uygulanmasının dışında bir gelişme olmamıştır. Direktif 1 Ocak 1994'te Avrupa Ekonomik Alanı ülkelerini de kapsayacak şekilde geliştirilmiş, 1 Ocak 1995'ten itibaren de Avusturya, Finlandiya, İsveç tarafından uygulanmaya başlanmıştır. Bazı Avrupa Birliği ülkelerinde direktifin uygulanması, bazı mesleklerde telafi sistemlerinin henüz oluşturulmamış olması nedeniyle (örneğin İspanya'daki yasal meslekler alanında) tamamlanamamıştır.

Komisyon, uygulamanın bulunmadığı, tamamlanamadığı veya yeterli olmadığı veya direktif şartlarının yanlış olarak uygulandığı yerleri de incelemektedir. Temel tanıma mekanizmaları ile ilgili direktif şartları yeterince açık olup bireylerin yeterliliklerinin tanınması için bu şartlara ulusal yönetim ve yargı kurumlarından önce güvenmeleri gerektiği ileri sürülmektedir. Ancak göçmenler otomatik olarak mesleklerini uygulamak için bu haklara sahip değildir.

İngiltere'de 1991-1994 yılları arasında yaklaşık 6000 kişinin diploması direktif kurallarına uygun olarak tanınmıştır. Bu 6000 kişinin 3800'ü öğretmendir. Bu durum İngiltere'nin öğretmene olan büyük ihtiyacını gösterdiği gibi Almanya, Hollanda gibi üye ülkelerde kalifiye öğretmenlerdeki fazlalığı da ortaya koymuştur. Bu örnek uygulanan genel sistemin iş pazarının sosyo ekonomik ihtiyaçlarına cevap verebilecek yetenekte olduğunu ve dolayısıyla işsizliğin uzatılmasına katkıda bulunduğunu göstermektedir.

ÖĞRETMENLER İÇİN YAŞANAN PROBLEMLER

Hazırlanan rapor İngiltere'nin dışındaki diğer üye ülkelerde hazırlanan direktifin öğretim elemanları için uygulanmasında bazı zorluklarla karşılaşıldığından söz etmektedir. Örneğin hak ihlali nedeniyle Fransa'ya karşı uygulamalar başlatılmıştır. Fransa diğer ülkelerdeki kalifiye öğretmenlerin, ülkedeki tüm öğretmenlerin geçmesi gereken bir açık yarışma ortamından geçmelerinin yanı sıra

yarışmayı izleyen bir eğitim ortamından da geçmeleri gerektiğini ileri sürmüştür. Komisyon Almanya'daki uygulamalar sonusunda da birçok şikayet dilekçeleri almıştır. Bunun nedeni de bazı kişilerin üniversite yerine yüksek eğitim kuruluşlarından alınan öğretim yeterliliklerinin tanınmasını reddetmesi olmuştur. Komisyon tarafından incelenen diğer problem de Almanya'nın her öğretmenin en az iki dersi verebilecek mesleki yeterlilikte olması isteminden kaynaklanmıştır. Öğretmenler için diğer bir problem ise birçok üye ülkenin, sunulan dökümanlar içerisinde dil seviyesini gösterir bir belgenin bulunmaması durumunda başvuru sahibinin müracaatının incelemeyi reddetmesi şeklinde ortaya çıkmıştır.

Komisyon, böyle bir belgenin sunulmamış olması halinde üye ülkenin bir yetenek testi veya adaptasyon periyodu isteyebileceği sonucuna varmıştır. Bu direktif ile 1995 yazına kadar mesleki yeterlilikleri tanınan avukat sayısı 620 olup bunların 400'ü İngiltere'dedir. Bunun kısmi olarak bir nedeni bazı üye ülkelerin diğer ülkelerin avukatlarına ülkelerinde sahip oldukları ünvanlarla çalışma hakkı tanımaları, bir diğer nedeni ise birçok üye ülkenin direktifi yasal meslekler için uygulama alanına geçirmekte geç kalmış olmaları olarak açıklanmaktadır. Bu ülkelerden İspanya hala bu alanda uygulamaya geçememiştir. Göçmen avukatların girmeleri istenen yetenek testi ise bir isteksizlik nedeni olmaktadır.

YAPILMASI DÜŞÜNÜLEN DÜZENLEMELER

Mario MONTI tarafından hazırlanan raporda 89/48 no.lu direktifte temel bir değişiklik yapıp yapılmamasına karar verebilmek için çok erken olduğu ifade edilmiş ve mesleki tanıma sisteminin gözden geçirilmesi için en uygun zamanın ikinci genel sistem direktifinin (92/51 EEC) gözden geçirileceği 1999 yılı olduğu önerilmiştir. İkinci direktif 3 yıldan daha az süreli mesleki yüksek eğitim sonucu alınan diplomaları kapsamaktadır. Ancak komisyon küçük düzenlemeler önermek üzere 89/48 no.lu direktifi 1999 yılındaki incelemeden önce aşağıda verilen belirli konularda incelemeye karar vermiştir.

* Başvuranların diploma sonrası deneyimleri konusunda bir değerlendirme yapılması ve bu konunun gözönüne alınması,

* Düzenlenmiş eğitim ve uygulama konseptinin eklenmesi ve böylece mesleki düzenlemeleri olmayan üye ülkelerden gelen kişilerin iki yıllık mesleki deneyim göstermeleri zorunluluğunun ortadan kalkması,

* Direktifin anlaşılması ve daha üniform bir şekilde uygulanması için koordinatör grupların rollerinin geliştirilmesi.

Bütün bunların yanı sıra komisyon, üye ülkelerin direktifin ana ilkelerine uymaları sağlamak için çabalarına devam etmektedir.